

**ВПЛИВ ROBINIA PSEUDOACACIA НА РОСЛИННЕ РІЗНОМАНІТТЯ В
ЕКОСИСТЕМАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ**

Ірина ОНИЦУК

*кандидат біологічних наук, доцент,
Житомирського державного університету
імені Іван Франка (Україна)*

Ольга ВАСИЛЕНКО

*кандидат біологічних наук, доцент,
Житомирського державного університету
імені Іван Франка (Україна)*

Наталія ЛЕЩЕНКО,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 101 Екологія
Житомирського державного університету
імені Іван Франка (Україна)*

Robinia pseudoacacia, також відома як біла акація, є інвазивним видом дерев, яке було завезено до України з Північної Америки у XVII столітті. З того часу вона поширилась по всій країні, особливо на Поліссі, де вона часто утворює чисті насадження.

Robinia pseudoacacia вид деревини, який поширений в Європі, Азії та Африці, зокрема широко поширений в Україні, а особливо в Поліському регіоні. Акація віддає перевагу відкритим, сонячним місцям, але разом з тим є морозостійкою рослиною, яка витримує температуру до -25°C . Робінія має розвинену кореневу систему, що дозволяє ефективно добувати воду з ґрунту. Рослина невибаглива до ґрунтів, але краще зростає на пухких, супіщаних та суглинкових ґрунтах. Дерево швидко зростає, може сягати 20-30 м заввишки та 10 м завширшки. Має симбіоз з бульбочковими бактеріями, які фіксують азот з повітря, що робить його цінним видом для лісівництва та садівництва.

Біла акація широко використовується в озелененні завдяки красивому цвітінню та ароматним квітам. З квітів акації бджоли збирають ароматний та світлий мед. Деревина робінії тверда та стійка, її використовують для виготовлення меблів, паркету та інших виробів. Швидкорослі корені акації закріплюють ґрунт і запобігають ерозії. [3]

Акація росте швидко і має щільну крону, що може затінювати інші рослини, обмежуючи доступ до сонячного світла. Це може призвести до зниження фотосинтезу та загинелі тіньовитривалих видів. Глибока коренева система робінії призводить до виснаження ґрунту та робить його менш сприятливим для інших рослин. Так як акація може підкислювати ґрунт, то деякі види втрачають здатність зростати на таких територіях. Також акація може виділяти хімічні речовини, які негативно впливати на інші види рослин.

Вплив акації на різноманіття рослин залежить від типу екосистем, щільності насаджень та наявності інших видів рослин які можуть конкурувати з інвазивним видом.

З проведених досліджень виявлено, що осередки з участю *Robinia pseudoacacia* мають значно нижче фітоценотичне різноманіття, ніж осередки без цього виду. Це пов'язано з тим, що *Robinia* утворює густі зарості, які пригнічують зростання інших видів рослин. [2]

Українське Полісся є важливим регіоном з точки зору біологічного різноманіття. На території Полісся мешкає багато рідкісних та ендемічних видів рослин і тварин. Поширення *Robinia pseudoacacia* може призвести до втрати цих видів та деградації екосистем. [1]

Для дослідження акації в природному середовищі використовуються зазвичай польові методи дослідження. Такі методи дають можливість отримати дані про дерево, його взаємодію з екосистемами та вплив на навколишнє середовище. Важливу роль займають і ботанічні дослідження, які спрямовані на дослідження життєвого циклу робінії, включаючи швидкість росту, час цвітіння та утворення насіння. Екологічні дослідження вивчають роль акації в екосистемах, досліджують тип ґрунтів, яким вона віддає перевагу та азотфіксуючі бактерії у її коренях. Для визначення чисельності виду, щільності популяцій та інших характеристик у певному місці зростання використовують метод картування за допомогою комп'ютерних технологій.

Отже, необхідно проводити регулярний моніторинг розростання *Robinia pseudoacacia* для контролю поширення та чисельності виду, розробити та впровадити методи контролю виду, підвищити обізнаність громадськості про проблему інвазивних видів для збереження природних екосистем.

Список використаних джерел:

1. Куліковська В.С. Хом'як І. В. Різноманіття синантропної рослинності Житомирського району. Тези XVIII Всеукраїнської наукової on-line конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених з міжнародною участю «Сучасні проблеми екології» 06 жовтня 2022 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2022. С. 25
2. Соловійова А., Хом'як І.В. Поведінкові стратегії інвазійних видів рослин. // Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених “Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”, 2021. С. 44.
3. Хом'як І.В., Гарбар Д.А., Андрійчук Т.В., Костюк В.С., Власенко Р.П. Динаміка відновлюваної рослинності піщаних кар'єрів Житомирського Полісся. Екологічні науки № 6(39). С. 204-207